

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2017/1385
Karar No : 2019/2823

Tarih : 07.10.2019
Sayı : 6706
SDP : 640

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : Rekabet Kurumu Başkanlığı
VEKİLİ : Av. Mehmet Ali Erkan
Üniversiteler Mah. 1597 Cad. No:9 -Bilkent /ANKARA

DAVALI İDARE YANINDA

DAVAYA KATILAN : Petrol Ofisi Anonim Şirketi
VEKİLİ : Av. T. Ufuk Çetiner
Necatibey Cad. No:16/5-7 Güneşli Apt. K:3-4
Sıhhiye/ANKARA

KARŞI TARAF (DAVACI) : Anadolu LPG Sanayicileri ve İşadamları Derneği
Simon Bolivar Caddesi No: 32/B-1 - Çankaya/ANKARA

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 14/11/2016 tarih ve E:2010/609, K:2016/3707 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Çeşitli akaryakıt dağıtım şirketlerinin, intifa hakkını kötüye kullanmak suretiyle bayilerinin kendileri veya kendilerinin göstereceği LPG Dağıtım şirketleri dışında kalan şirketlerden otopaz LPG tedarikini engelleyerek sözleşme serbestisini ve rekabeti haksız olarak sınırladığının tespiti ve bu engellemelerin giderilerek ilgili şirketler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca cezai işlem uygulanması için yapılan şikâyetin reddine ilişkin 01/10/2009 tarih ve 09-43/1093-274 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 14/11/2016 tarih ve E:2010/609, K:2016/3707 sayılı kararıyla; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ilgili maddelerinden bahsedildikten sonra; önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlâl eden eylem, karar ve anlaşmaların söz konusu olmadığına hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması hâlinde Kurul'ca soruşturma açılmamasına karar verileceği; ancak, önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği hâlinde ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği konusunda duraksamaya yer olmadığı; başka bir anlatımla, ihbar ve şikâyet başvurularında ileri sürülen iddia ve deliller ile re'sen araştırma sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların noksan olduğu ve dolayısıyla önaraştırmaya konu edilen olayın soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde kesin bir kanaate ulaşmaya yetecek ölçüde aydınlatılmadığı hâllerde, Kurulca soruşturma açılmasına karar verilerek 4054 sayılı

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2017/1385

Karar No : 2019/2823

Kanun'un 43. ve devamı maddelerinde düzenlenen idarî usulün uygulanması sonucunda yapılacak değerlendirmenin 48. maddede öngörülen nihaî kararlar sonuçlandırılması gerektiği;

Aksi takdirde rekabet kurallarının ihlâl edildiğine ilişkin iddialar açıklığa kavuşmadan soruşturma açılmaması yönünde alınan kararın rekabetin korunması amacına hizmet etmeyeceğinin kuşkusuz olduğu;

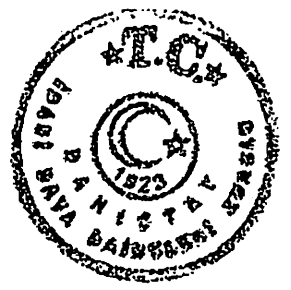
Dava dosyasının incelenmesinden; bayilerinin tesisleri üzerinde intifa hakkı kuran akaryakıt dağıtım şirketlerinin, LPG satın alınacak şirketin seçimi konusunda bayileri zorladıkları, dolayısıyla otogaz pazarında rekabet şartlarının ortadan kaldırıldığı, akaryakıt dağıtım şirketlerine tanınan muafiyetin ortadan kaldırılması istemiyle davacı ve bazı şirketler tarafından yapılan şikâyet başvurusunun, dava konusu Kurul kararıyla özetle "...şikâyete konu hususların 4054 sayılı Kanun'un 4/2. (f) maddesinde sayılan unsur(ları) taşımadıkları..., şikâyete konu hükümler içeren bayilik anlaşmaları, dikey anlaşma olmaları yönüyle, sağlayıcı konumundaki dağıtım firmalarının gerek otomotiv yakıtları (bağlayan ürün) gerekse otogaz LPG (bağlanan ürün) bakımından %40'ı aşmaması nedeniyle, 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen diğer koşulları da taşıması kaydıyla grup muafiyetinden yararlanabileceği, ... (ve) ilgili pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payları, rakiplerin sayısı ve konumu, ilgili pazara giriş koşulları ve sektöre yönelik yakın tarihli incelemeler dikkate alındığında, pazarda herhangi bir teşebbüsün hakim durumda bulunmadığı ve şikâyet olunan hususların 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hakim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilemeyeceği" gerekçeleriyle reddedildiği,

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesiyle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklandığı; anılan maddede, söz konusu fiillerin tadadi olarak sayılmış olmasıyla birlikte, bunlardan birinin de "Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi" olduğu; dava konusu uyuşmazlık bakımından, akaryakıt ve LPG dağıtımını yapan teşebbüslerle, yalnızca LPG dağıtımını yapan teşebbüslerin LPG dağıtımını pazarında rekabet hâlinde olduğundan şüphe bulunmadığı; davacının dava dilekçesinde de vurguladığı "bayilerinin tesisleri üzerinde intifa hakkı kuran akaryakıt dağıtım şirketlerinin, LPG satın alınacak şirketin seçimi konusunda bayileri zorladıkları, dolayısıyla otogaz pazarında rekabet şartlarının ortadan kaldırıldığı" iddiasının Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un bütünü bakımından değerlendirilmesi gerektiği; kurul kararında ise, söz konusu iddiaların Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi ve Kanun'un 6. maddesi yönünden değerlendirilmesiyle yetinildiği,

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2017/1385
Karar No : 2019/2823

Konuya ilişkin düzenlemelere göre, soruşturma açılması için yeterli bilgi ve belge varsa Kurul tarafından doğrudan soruşturma açılmasına karar verilebileceği, doğrudan soruşturma açılmasına yetecek bilgi ve belge bulunmadığı hâllerde ise, daha fazla bilgi veya belge elde edebilmek için önaraştırma yapılabileceği ve önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgi ve deliller ile önaraştırma raporunun Kurul'ca değerlendirilerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verilebileceği, bu iki karar türünden birini verme hususunda Kurulun takdir yetkisinin bulunduğu ve bu yetkinin 4054 sayılı Kanun'un 1. maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirme hedefi doğrultusunda kullanılması gerektiği, aksi takdirde rekabet kurallarının ihlâl edildiğine ilişkin iddialar açıklığa kavuşmadan soruşturma açılmaması yönünde alınan kararın rekabetin korunması amacına hizmet etmeyeceği,

Bütün bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, Kurul'ca yapılacak incelemelerde yeterince tatminkâr bilgi ve belgelere ulaşılarak bir değerlendirme yapılması gerekirken, soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine yönelik Kurul kararında hukuka uygunluk görülmediği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka aykırı bulunarak dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile 5307 sayılı Kanunda düzenlenen "otogaz istasyonu" tanımları birlikte değerlendirildiğinde kanun koyucunun iki ayrı piyasa Kanunu ile istasyonlu bayilik faaliyeti yürütmek isteyenlere lisanslı bir dağıtıcı firma ile münhasır nitelikte anlaşma yapma zorunluluğu getirdiği, Tebliğ'in 2. maddesinin ikinci fıkrası gereğince sağlayıcının pazar payı hem bağlanan ürün hem de bağlayan ürün bakımından %40'ı aşmadığı takdirde grup muafiyetinden yararlanabileceği, EPDK'nın 2008 yılı Petrol Piyasası Sektör Raporunda hiçbir teşebbüsün pazar payının %40'ı aşmadığı, aynı durumun LPG piyasası için de geçerli olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ Gül Banu DOĞAN'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Petrol Ofisi Anonim Şirketi'nin davalı idare yanında davaya katılma istemi, Kurulumuzun 30/05/2019 günlü, E:2017/1385 sayılı kararı ile kabul edilerek dosya incelendi, gereği görüşüldü:

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2017/1385
Karar No : 2019/2823

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

- "a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,
b) Hukuka aykırı karar verilmesi,
c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı idarenin temyiz isteminin reddine,
2. Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptali yolundaki Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 14/11/2016 günlü, E:2010/609, K:2016/3707 sayılı kararının **ONANMASINA**, kesin olarak, 30/05/2019 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan
Hasan
GÜZELER
(X)

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL
(X)

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN
(X)

Üye
Turgay Tuncay
VARLI
(X)

Üye
Oğuz
YAĞLICI

Üye
Hasan
ODABAŞI
(X)

Üye
Muhsin
YILDIZ

Üye
Hasan
ÖNAL

Üye
Bilge
APAYDIN

Üye
Selbi
KOCA

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2017/1385

Karar No : 2019/2823

KARŞI OY

X - Dava, Çeşitli akaryakıt dağıtım şirketlerinin, intifa hakkını kötüye kullanmak suretiyle bayilerinin kendileri veya kendilerinin göstereceği LPG Dağıtım şirketleri dışında kalan şirketlerden otopaz LPG tedarikini engelleyerek sözleşme serbestisini ve rekabeti haksız olarak sınırladığının tespiti ve bu engellemelerin giderilerek ilgili şirketler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca cezai işlem uygulanması için yapılan şikâyetin reddine ilişkin 01/10/2009 tarih ve 09-43/1093-274 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 14/11/2016 günlü, E:2010/609, K:2016/3707 sayılı kararıyla, Kurul tarafından yapılacak incelemelerde yeterince tatminkâr bilgi ve belgelere ulaşılarak bir değerlendirme yapılması gerektiği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinde, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda ...bilirkişi, keşif, delillerin tespiti... hallerinde Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı, ancak, davanın ihbarı ve bilirkişi seçiminin Danıştay, mahkeme veya hâkim tarafından re'sen yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Davanın ihbarı konusunda taraflardan birinin talebi olmasa bile, ihbarın Danıştay, mahkeme veya hâkim tarafından re'sen yapılması gerektiği açıktır. Ayrıca, yargılanan işlem olmakla birlikte, dava sonucunda verilecek karardan doğrudan etkilenecek kişiye ihbarda bulunulmayıp onun bilgisi dışında ve uyuşmazlığa ilişkin beyanları alınmadan davanın sonuçlandırılması, Kanun'un amir hükmünün ihlâli olacağı gibi, Anayasa'nın 36. ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının da ihlâli sonucunu doğurur.

Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Menemen Minibüsçüler Odası/Türkiye kararında, yargıya erişim hakkının, AİHS'nin 6. maddesinin "yargılanma hakkı" ile ilgili birinci fıkrasının yalnızca bir yönünü oluşturduğuna, erişim hakkının etkin olabilmesi için, haklarına müdahale edilen bir kimsenin açık ve kesin bir şekilde bu işleme itiraz edebilmesi ve bu itirazların mahkemeye tartışılabilmesi ve incelenmesi gerektiğine, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin mahkemeye erişim hakkını doğrudan etkilediğine işaret etmiştir.

Olayda, dava konusu işlemin, bayilerin tesisleri üzerinde intifa hakkı kuran akaryakıt dağıtım şirketlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği ileri sürülerek yapılan şikâyet başvurusu üzerine tesis edildiği, Dairece verilen iptal kararı sonucunda davalı idarece, bayilerin tesisleri üzerinde intifa hakkı kuran akaryakıt dağıtım şirketleri hakkında yeniden incelemeler yapılarak, soruşturma açılıp açılmayacağına karar verilecek olması nedeniyle anılan şirketlerin menfaatinin verilen karardan etkileneceği açıktır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2017/1385
Karar No : 2019/2823

Bu itibarla, Danıştay Onüçüncü Dairesince, davada adı geçen şirketlere ihbar edildikten sonra yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.

Nitekim, Kurulumuzun 23/10/2017 tarih ve E:2015/1405, K:2017/3220 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile temyize konu kararın bozulması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Hasan	Doç. Dr. Selami	Bilal	Turgay Tuncay	Hasan
GÜZELER	DEMİRKOL	ÇALIŞKAN	VARLI	ODABAŞI

